

the transformation of education, especially in the aspect of the development and emergence of new digital technologies is perspective issues of filling the content of the magazine now.

Publications in scientific publications allowed Ukrainian and Polish scientists to create new information resources, open up new creative opportunities for scientific collaboration.

Keywords: content analysis; "Osvitohiia/Oświatologia" magazine; Ukrainian-Polish collaboration

References

1. Batechko N. & Lut M. (2018). Systema menedzhmentu yakosti vyshchoi osvity: metodolohichni aspekt. *Osvitohiia*, 7, pp. 145—151. Available at: <https://osvitologia.kubg.edu.ua/index.php/osvitologia/article/view/47/47>.
2. Hryshchuk Yu. (2018). Systema vnutrishnoho zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity: dosvid respubliky Polshcha. *Osvitohiia*, 7, pp. 152—156. Available at: <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2018.7.152156>.
3. Doiar L. (2022). Presbiuleten "Po Radianskii Ukraini": kontent-analiz vydan 1973—1975 rokov. *Visnyk Knyzhkovoї palaty*, 3, pp. 34—40; 4, pp. 39—42. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2022_3_7; http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2022_4_8.
4. Ivanov V. F. (1994). Kontent-analiz: metodolohiia i metodyka doslidzhennia ZMK : navch. posib. Kyiv.
5. Kaminska M. (2022). Perspektyva osvity i sotsialnykh zmin: osvitynia svoboda. *Osvitohiia*, 11, pp. 9—17. Available at: <https://osvitologia.kubg.edu.ua/index.php/osvitologia/article/view/174/176>.
6. Kashperskyi O. & Kashperska D. (2022). "Oi u luzi chervona kalyna" yak marker novykh naratyvotvorchykh transformatsii mystetskoї osvity v umovakh shyrokomasshtabnoї ahresii RF. *Osvitohiia*, 11, pp. 76—82. Available at: <https://osvitologia.kubg.edu.ua/index.php/osvitologia/article/view/171/173>.
7. Kremen V. H. (2016). Transformatsiinyi potentsial klasychnoi modeli universytetu. *Osvitohiia*, 5, pp. 8—15.
8. Levovytskyi T. (2016). Model vyshchoi osvity — universytetski tradytsii, peretvorennia, problemy ta proponovani rishennia. *Osvitohiia*, 5, pp. 13—23. Available at: <https://osvitologia.kubg.edu.ua/index.php/osvitologia/article/view/79/7>.
9. Melnychenko V. (2017). Mykhailo Hrushevskyyi: "Ruinovaly kozachenky moskovskii mury...". *Osvitohiia*, 6, pp. 64—70. Available at: <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2017.6.6470>.
10. Mospan N. (2017). Popyt i propozyitsiia fakhivtsiv z vyshchoi osvity na rynku pratsi v Yevropeiskomu Soiuzi. *Osvitohiia*, 6, pp. 176—180. Available at: <https://osvitologia.kubg.edu.ua/index.php/osvitologia/article/view/76/76>.
11. Polovyk S. (2015). Kontent-analiz polskoho vydannia "Rich Pospolyta" (Rzeczpospolita) yak dzherela formuvannia informatsiino-bibliohrafichnoho biuletenu "Ukraina u vidhukakh zarubizhnoi presy". *Biblioteka. Nauka. Komunikatsiia* : materialy Mizhnar. nauk. konf. 6—8 zhovt. Kyiv. Available at: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/688>.
12. Rafalskyi O. (2017). Osvita yak faktor suspilnoi modernizatsii. *Osvitohiia*, 6, pp. 52—58. Available at: <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2017.6.5258>.
13. Sysoiev O. (2019). Litsenzuvannia u sferi osvity: administratyvno-pravovi aspekty. *Osvitohiia*, 8, pp. 72—80. Available at: <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2019.8.7280>.
14. Sysoieva S. O. (2022). Viina v Ukraini. refleksii naukovtsiv Polshchi. *Visnyk NAPN Ukrainy*, 4 (1), pp. 1—5. Available at: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/250>.
15. Snitsarchuk L. V. (2014). Zhurnal "Natio" yak konsolidatsiina mediaplatforma natsionalnykh menshyn u Polskii derzhavi (1927 r.). *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky*, 56, pp. 330—334. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2014_56_65.

Надійшла до редакції 10 січня 2024 року

УДК 069.4/.5:[005.922.52:004.932](477)(045)

DOI: 10.36273/2076-9555.2024.1(330).40-46

Тетяна Лебідь,

аспірантка кафедри інформаційної

та соціокультурної діяльності

Західноукраїнського національного університету,

e-mail: liebid89@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/https://orcid.org/0009-0005-3413-9064>

Проблеми цифровізації пам'яток та електронного обліку музейних колекцій

У статті розглянуто актуальні проблеми вітчизняних музеїв щодо збереження, дослідження та популяризації національної культурної спадщини в умовах глобалізації, інформатизації та цифрової трансформації суспільства. Проаналізовано переваги й недоліки, пов'язані з цифровізацією

пам'яток та електронним обліком музейних колекцій. Головна мета цифрового обліку й диджиталізації експонатів полягає у збільшенні їх доступності та популяризації музеїв, якісному зберіганні колекцій, сприянні їх науковому аналізу та інтерпретації, розширенні можливостей для освітньої та культурної діяльності, а також у вирішенні технічних, етичних, соціальних, правових і методологічних проблем, що виникають у процесі використання цифрових технологій у музейній справі.

Запропоновано рекомендації щодо розв'язання проблем, які базуються на аналізі світового та вітчизняного досвіду, наукових джерел і нормативних документів, а також на власних спостереженнях авторки. Обґрунтовано доцільність використання електронної системи обліку музейних фондів, що сприяє економії часу, захисту даних, збереженню експонатів, спрощує доступ до наукової документації. Окрему увагу приділено важливості оцифрування музейних колекцій в умовах воєнного стану та підвищеної загрози фізичного знищення експонатів. З огляду на це визначено критерії пріоритетності вибору предметів фондів для оцифрування, сформовані авторкою у графічній логічній послідовності. Враховано особливості кадрового аспекту цифровізації.

Ключові слова: оцифрування музейних колекцій; облік музейних колекцій; електронні копії музейних експонатів; критерії пріоритетності оцифрування; електронна культура; віртуальні музеї; оцифрування виставок

Постановка проблеми. Дослідження проблем цифровізації пам'яток та електронного обліку музейних колекцій стосується важливих аспектів збереження, доступу та використання культурної спадщини в умовах сучасного інформаційного суспільства. Цифровізація пам'яток і музейних колекцій дає змогу не лише збільшити їхню видимість, привабливість і доступність для широкої аудиторії, а й створити нові можливості для навчання, дослідження, спілкування, участі та співтворчості. Електронний облік музейних колекцій сприяє ефективному управлінню, збиранню, аналізу та поширенню інформації про музейні предмети, забезпечує їх захист.

Водночас процес цифровізації пам'яток та електронного обліку музейних колекцій супроводжується низкою проблем і викликів, які потребують наукового дослідження й розроблення оптимальних рішень. До проблемних питань належать: брак єдиної методології, стандартів і критеріїв цифровізації пам'яток та музейних колекцій; дефіцит ресурсів, обладнання, програмного забезпечення й кваліфікованого персоналу для виконання процесів цифровізації; невизначеність правового статусу, власності та відповідальності за цифрові копії пам'яток і музейних колекцій; забезпечення високої якості, достовірності, цілісності та збереження цифрових даних; забезпечення доступу, поширення, захисту та використання цифрових даних відповідно до етичних, культурних і соціальних норм.

Аналіз досліджень і публікацій. У площині аналізованої проблеми є чимало досліджень і публікацій, присвячених різноманітним аспектам цифровізації пам'яток та електронного обліку музейних колекцій. Зокрема, К. Коцюбівська та С. Баранський аналізують переваги та недоліки сучасних технологій і 3D-моделювання під час відновлення та реконструкції об'єктів історико-культурної спадщини, наводять приклади застосування 3D-моделей для створення електронних копій і друкованих реплік музейних експонатів. В. Оришук висвітлює державну політику Франції в галузі цифровізації музейної сфери, її основні принципи, методи, пріоритети, інструменти та результати. Дослідник також здійснює порівняльний аналіз із досвідом України та пропонує рекомендації щодо вдосконалення цифрового розвитку музейної справи в Україні. С. Серих та А. Ковальчук розробили методичні рекомендації з оцифрування музейної спадщини.

Мета статті — аналіз тенденцій та окреслення перспектив цифровізації пам'яток і електронного обліку музейних колекцій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифрові технології віднедавна стали невіддільною частиною повсякденного життя та діяльності, і музеї не є винятком. Музейні інновації — це використання мультимедійних технологій в експозиційному просторі з метою підвищення інформативності, комунікативності та привабливості експозиції, а також спеціальних технічних засобів для її оцифрування, обліку та подальшого зберігання. ІКТ відіграють дедалі

важливішу роль у сучасному музейному досвіді, адже дають змогу відвідувачам насолоджуватися інтерактивними, а отже змістовнішими експозиціями. Новітні мультимедійні технології також допомагають фахівцям музеїв створювати захопливі імерсивні виставки й залучати більше відвідувачів.

Віртуальна та розширена реальність додають елементи взаємодії до музейних експозицій. Віртуальна реальність дає змогу перенестися в інші часи та місця, досліджувати історію та культуру, історичні події та архітектурні шедеври. З допомогою спеціальних пристроїв користувачі можуть побачити та відчути, як функціонував доісторичний світ або яким може бути світ уявного майбутнього. Розширена, або доповнена, реальність допомагає відвідувачам взаємодіяти з виставками, здобувати додаткову інформацію чи створювати власні твори мистецтва. Наприклад, з допомогою спеціальних застосунків на смартфоні можна побачити певні деталі картини чи почути розповідь художника про свою роботу. Крім того, цифрові технології забезпечують надання додаткової освітньої інформації під час здійснення екскурсії, наприклад відображення історичних фактів, аудіосупровід тощо.

Сучасні музеї демонструють цифрові експонати, які дають змогу ґрунтовніше досліджувати предмети та артефакти, насамперед втрачені чи пошкоджені, адже можна роздивитися найдрібніші деталі й особливості. Головна мета ІКТ — зробити музей відкритим і цікавим для різних аудиторій, охоплюючи дітей, молодь і людей з обмеженими можливостями.

У період воєнного стану оцифровування виставок українських музеїв є вкрай важливим завданням, оскільки загроза знищення чи втрати культурної спадщини надто висока.

Оцифровані дані можуть бути використані для відтворення втрачених артефактів чи виставкових експозицій у майбутньому, навіть якщо фізичні експонати було зруйновано або

втрачено. Диджитал-форма даних також дає змогу створювати резервні копії у віртуальному просторі. Оцифровування музейних експонатів має вагоме значення для популяризації культурної спадщини через інтернет-платформи та соціальні мережі. Зокрема, віртуальні тури, онлайн-виставки та інші цифрові формати допомагають залучити глядачів і дослідників, не наражаючи їх на безпосередню небезпеку під час воєнного конфлікту. Цифровізація музейних колекцій під час війни стає стратегічним інструментом для збереження та поширення культурної спадщини.

Перспективи широких можливостей залучення населення до вивчення культурної спадщини у цифровому форматі визначають міжнародні спеціалісти у Доповіді про розвиток сектору культурної спадщини в Україні. Експерти вважають за доцільне впроваджувати керівні принципи для оновлення експозицій музейних предметів, а також оцифровування пам'яток не тільки заради процесу, а й через додаткові переваги для суспільства [1, с. 26].

Оцифровування — процес створення електронних копій оригіналів документів і предметів та їх адаптації (графічної обробки) для використання в електронному інформаційному середовищі (фото 1) [2, с. 3].

Оцифровування музейного простору слід досліджувати у двох проєкціях: безпосереднє (відображення експонатів у електронній формі, форматування даних, їх облік та зберігання) та опосередковане (відображення цифрових експонатів у колекціях для відвідувача музею, поширення онлайн-продуктів з інформацією щодо експозиції, наприклад додатків, дописів соцмереж чи онлайн-платформ, використання засобів віртуальної реальності тощо). Оцифровування також має додаткові переваги, як-от створення якісних копій для реставрації, репринтів, організація проєктів, постинг і ведення тематичних рубрик у соціальних мережах та на вебсайті музею.

Фото 1. Процес оцифрування фондів музею

Щодо безпосереднього оцифрування музейних фондів і переходу до цифрового формату, першорядними є актуальність і потреба онлайн-обліку та збереження музейних предметів. Електронний формат, котрий використовують для предметів музейних колекцій та облікових документів, дає змогу створити й заповнити інформаційну систему музею. Облік є необхідним для структурування та групування пам'яток за чіткими критеріями. Державний облік музейних фондів призначений для ідентифікації та реєстрації музейних колекцій, які є національною спадщиною. Значною прогалиною в системі обліку та диджиталізації музейних даних є брак єдиного чіткого документа, що містив би рекомендації щодо цього процесу. Зокрема, Наказ Міністерства культури України (далі — МКУ) "Про затвердження Порядку обліку музейних предметів в електронній формі" втратив чинність ще у 2021 р. Окремі питання відображено в Наказі МКУ "Про затвердження Інструкції з організації обліку музейних предметів", наприклад порядок ведення книг обліку в електронній формі, можливість ведення картотек у цифровому форматі [3]. Відповідно до Наказу МКУ "Про деякі питання обліку державної частини Музейного фонду України" музеї, історико-культурні заповідники, незалежно від форми власності, в яких зберігаються музейні предмети, котрі є державною власністю та належать до державної частини Музейного фонду України, повинні здійснити цифрове фотокопіювання інвентарних книг основного фонду та збереження фотокопій на електронних носіях інформації згідно з технічними вимогами підготовки й збереження даних [4]. Закон України "Про музеї та музейну справу" передбачає, що одним із найважливіших завдань національної музейної політики є збереження та державна підтримка Музейного фонду України [5].

Електронний облік музейних предметів виконується для автоматизації облікових процедур, збереження й ефективного використання інформації про музейні експонати. Перехід до електронної форми обліку може бути реалізований через виконання такого алгоритму:

1. Фактичний аналіз музейних колекцій і визначення предметів, які передусім потрібно оцифрувати.

2. Створення інформаційної системи електронного обліку.

3. Оцифрування облікової документації та музейних предметів.

4. Заповнення інформаційної системи обліку та надання постійного доступу до неї працівникам музею [2, с. 7].

Для спрощення й підвищення ефективності роботи музейних працівників з обліковою інформацією, розширення доступу до музейних колекцій упроваджують автоматизовані електронні інформаційні системи. Насамперед таку систему слід наповнити поточними даними, а відтак — і попередніми даними облікової документації для створення електронних музейних каталогів і баз даних. Оскільки предмети та колекції становлять основу діяльності музею, електронна система обліку сприяє оптимізації головних аспектів музейної роботи, особливо фондової. Система дає змогу здобувати важливу статистичну інформацію щодо музейних зібрань, оперативно відстежувати внутрішній рух музейних предметів, виявляти теми для експозиційної та культурно-освітньої роботи, а також прогалини у фондовому зібранні, що допомагає визначити перспективні напрями комплектування, полегшує дослідження та атрибуцію нових надходжень.

Використання електронної системи обліку сприяє значній економії часу та захисту даних, сформованих у паперовій обліковій документації. Завдяки мультимедійним матеріалам можна оцінити зовнішній вигляд предмета, що частково виключає потребу безпосередньої роботи з ним під час наукового дослідження чи його використання в експозиційній або освітній роботі, та сприяє збереженню експоната. Інформаційна електронна система обліку також спрощує заповнення наукової документації, зокрема складання тематико-експозиційного плану, і забезпечує доступ до електронного наукового архіву, що дає змогу аналізувати документацію попередніх експозицій і виставок схожого профілю. Одночасно система створює базу для формування мультимедійних джерел, як-от електронні путівники, а також використання інформації в наукових та інтернет-публікаціях.

Заповнення поточної інформаційної системи здійснюють музейні працівники, зокрема вносять необхідні дані, додають фотографії предметів тощо. Основою для введення старих даних слугує облікова документація. Це зазвичай великий обсяг відомостей, і його введення в бази даних інформаційної системи потребує значних зусиль фахівців, зокрема відділу обліку.

Для обліку зниклих, втрачених чи викрадених предметів, музей може сформувати електронну базу даних, до якої вносять інформацію про факт втрати експонатів [6, с. 4].

Інвентаризація в електронній формі дає змогу швидко здобути ґрунтовну інформацію щодо музейних фондів, визначити місце-знаходження предмета, юридично підтвердити власність на нього тощо.

Комп'ютерна інвентаризація також розширює можливості опрацювання музейних колекцій, поєднує різні типи даних, забезпечує повний опис предмета, уможливує зручний пошук і сортування. Під час оцифрування облікових документів та експонатів можна виявити розбіжності й недоліки у фондовій роботі; упорядкувати облікову документацію, здобути достовірну інформацію щодо наявності музейних предметів, створити каталоги фондів збірок музею, виявити унікальні предмети

та вилучити ті, що не відповідають критеріям основного фонду.

Завдання оцифрування мільйонів об'єктів є вкрай складним і потребує витрат часу й зусиль працівників, а отже слід визначити критерії пріоритетності вибору предметів фондів. Серед першочергових вирізняють визначні та типові примірники, що слугують "еталонами" для наукових і культурних досліджень. Додаткові критерії для визначення цінних об'єктів регулює законодавство, зокрема Державний реєстр національного культурного надбання [7] і Державний реєстр наукових об'єктів, що становлять національне надбання [8]. Слід враховувати нерухомі об'єкти, як-от пам'ятки національного та місцевого значення, що також підлягають оцифруванню та внесенню у відповідні реєстри.

Розподіл пріоритетності вибору предметів фондів для оцифрування подано на схемі 1 (джерело — авторка).

Схема 1. Критерії пріоритетності вибору предметів фондів для оцифрування

Першочерговим етапом оцифрування є оцінювання масштабу робіт. Для цифрового документування різних музейних колекцій використовують різні технології. Серед методів забезпечення цифрового збереження експоната варто виокремити процеси фотографування поточного стану музейного предмета, у тому числі предметне та інтер'єрне фото; сканування (конвертація документів, фотокарток, книг у цифрове відображення); 3D-моделювання та інші. Для певних експонатів, окрім безпосередньо камери, слід використовувати спеціальні технологічні рішення, як-от підставки, лайтбокси, додаткові джерела світла. Для картин, наприклад, застосовують широкоформатні комплекси безконтактного сканування, а фотоматеріали оцифровують із допомогою

планшетних сканерів. Габаритні та об'ємні предмети фотографують з усіх боків, створюючи, по зможі, тривимірні цифрові моделі. Опрацювання фото, сканів чи об'ємних відбитків, окрім потужних комп'ютерів, потребує ще й відповідного програмного забезпечення, що вкрай актуально для ботанічних, зоологічних й археологічних колекцій.

Ще одним важливим аспектом є масштаб колекцій у наукових музеях. Зокрема, якщо Національний художній музей України налічує 40 тис. предметів, то наукові музеї — у кілька разів більше. Наприклад, у фондах Тернопільського обласного краєзнавчого музею зберігається понад 256 тис. експонатів.

Підвищеної уваги під час оцифрування експонатів також потребують археологічні

знахідки. Для проведення наукових досліджень іноді необхідні не лише окремі предмети, а й цілі колекції. Наприклад, в Залозецькому краєзнавчому музеї репрезентовано експозицію у понад 1000 археологічних пам'яток.

Колекція є важливою саме в сукупності для створення контексту та єдності наукових знань, а тому оцифрування одних елементів без інших може суттєво впливати на загальну картину (фото 2).

Фото 2. Скляний посуд XVII ст. Експонати в музеї

Не менш важливим є питання, які спеціалісти виконуватимуть безпосередню роботу з оцифрування, зважаючи на воєнний стан. У багатьох установах нині відчутна нестача кваліфікованих фахівців із музейних колекцій [9], а музейні працівники і так мають достатнє навантаження. В ідеалі зберігачі фондів обирають предмети, спеціалісти здійснюють фотографування, дизайнери — графічну обробку та цифрове відображення, музейний обліковець вносить дані у систему, ІТ-спеціалісти відповідають за моніторинг, захист даних і стабільність роботи інформаційної системи. Проте в реальному житті, з огляду на технічні, фінансові й кадрові можливості музеїв, такі функції покладають на їхніх працівників і волонтерів. Залишається відкритим питання, чи має право музей без спеціального дозволу надавати доступ до пам'яток та архівних даних особам без відповідних навичок і знань.

Висновки. Інновації в музейній діяльності не лише важливі, а й необхідні для сучасної теорії та практики музейної справи. Цифрові технології в музеях є потужним інструментом збереження культурної спадщини, поглиблення досвіду музейної роботи та залучення ширшої аудиторії. Електронний облік експонатів відіграє вагомую роль у вдосконаленні управління музейними колекціями, забезпечуючи їхню доступність, безпеку та довгострокову збереженість.

Сучасні проекти з оцифрування музейних пам'яток визначають нові напрями збереження та опрацювання музейних даних із допомогою цифрових технологій. Окрім безпосереднього оцифрування музейних експонатів та архітектурних пам'яток, ІКТ спрощують дослідження проблем диджиталізації музеїв, пошук шляхів їх розв'язання та залучення громадськості.

Список бібліографічних посилань

1. Норріс Л., Ланкеліне В. Доповідь про розвиток сектору культурної спадщини в Україні. URL: https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/Subsector_report_Ua_ukrainian_Fin.pdf (дата звернення 12.01.2024).
2. Ковальчук А. О. Оцифрування музейних фондів для внутрішнього використання. Організаційно-правові аспекти: методичні рекомендації. Київ : Національний музей історії України, 2019. 13 с.
3. Про затвердження Інструкції з організації обліку музейних предметів : наказ Міністерства культури України від 21.07.2016 № 580. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1129-16#Text> (дата звернення 12.01.2024).
4. Про деякі питання обліку державної частини Музейного фонду України : наказ Міністерства культури України від 05.11.2014 № 943. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1445-14#n25> (дата звернення 12.01.2024).
5. Про музеї та музейну справу : закон України від 29.06.1995 № 249/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 12.01.2024).

6. Серих С. Звірення наявності музейних предметів з фондово-обліковою документацією : методичні рекомендації. Київ : Національний музей історії України, 2018. 39 с.
7. Державний реєстр національного культурного надбання. URL: <https://data.gov.ua/dataset/014aba3a-63ed-4edf-b6b1-b26f1ad29953> (дата звернення 12.01.2024).
8. Державний реєстр наукових об'єктів, що становлять національне надбання. URL: <https://data.gov.ua/dataset/e1a0ac4b-e96d-4dbc-8e7e-b1c97bfec27e> (дата звернення 12.01.2024).
9. Архіви та музейні колекції: оцифрувати й врятувати. URL: <https://kunsht.com.ua/articles/arkhivi-ta-muzejni-kolekcii-ocifruvati-j-vryatuvati> (дата звернення 12.01.2024).

Tetiana Lebid,

Postgraduate Student of Department
of Information and Socio-Cultural Activity,
West Ukrainian National University

Problems of digitalisation of monuments and electronic records of museum collections

The article is devoted to the current problems of domestic museums regarding the preservation, research, and popularization of national cultural heritage under the conditions of globalization, informatization, and digital transformation of society. The author considers the advantages and problems associated with digitizing monuments and electronic accounting of museum collections. The main goal of digital accounting and digitization of exhibits is to increase accessibility and popularization of museums, to safely storage the collections, to promote their scientific analysis and to interpret and expand opportunities for educational and cultural activities, as well as to solve problems of technical, ethical, social, legal and methodological nature that arise in the process of using digital technologies in museum business. The author offers recommendations for their solution based on the analysis of world and domestic experience, scientific sources and normative documents, as well as on his own observations. The author justifies the expediency of using an electronic accounting system for museum funds, which contributes to time economy and data protection, preservation of exhibits, and facilitates filling in and access to scientific documentation. Special attention is paid to the digitization of museum collections in the conditions of martial law and the increased threat of physical destruction of museum exhibits. In this regard, the author substantiated the priority criteria for selecting fund items for digitization, formed in the form of a graphical logical sequence. The peculiarities of the human resources aspect of digitalisation are taken into account.

Keywords: digitisation of museum collections; accounting of museum collections; electronic copies of museum exhibits; criteria for prioritising for digitisation; e-culture; virtual museums; digitising exhibitions

References

1. Norris L. & Lankeline V. (n. d.). *Dopovid pro rozvitok sektoru kulturnoyi spadshini v Ukrayini*. Available at: https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/Subsector_report_Ua_ukrainian_Fin.pdf (accessed 12.01.2024).
2. Kovalchuk A. O. (2019). *Ocifruvannya muzejnih fondiv dlya vnutrishnogo vikoristannya. Organizacijno-pravovi aspekti: metodichni rekomendaciyi*. Kyiv: Nacionalnij muzej istoriyi Ukrayini.
3. *Pro zatverdzhennya Instrukciji z organizaciji obliku muzejnih predmetiv : nakaz Ministerstva kulturi Ukrayini vid 21.07.2016 № 580*. (2016). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1129-16#Text> (accessed 12.01.2024).
4. *Pro deyaki pitannya obliku derzhavnoyi chastini Muzejnogo fondu Ukrayini : nakaz Ministerstva kulturi Ukrayini vid 05.11.2014 № 943*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1445-14#n25> (accessed 12.01.2024).
5. *Pro muzeyi ta muzejnu spravu : zakon Ukrayini vid 29.06.1995 № 249/95-VR*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text> (accessed 12.01.2024).
6. Syerih S. (2018). *Zvirennya nayavnosti muzejnih predmetiv z fondovo-oblikovoyu dokumentaciyeyu : metodichni rekomendaciyi*. Kyiv: Nacionalnij muzej istoriyi Ukrayini.
7. *Derzhavnij reyestr nacionalnogo kulturnogo nadbannya*. (n. d.). Available at: <https://data.gov.ua/dataset/014aba3a-63ed-4edf-b6b1-b26f1ad29953> (accessed 12.01.2024).
8. *Derzhavnij reyestr naukovih ob'yektiv, sho stanovlyat nacionalne nadbannya*. (n. d.). Available at: <https://data.gov.ua/dataset/e1a0ac4b-e96d-4dbc-8e7e-b1c97bfec27e> (accessed 12.01.2024).
9. *Arhivi ta muzejni kolekciji: ocifruvati j vryatuvati*. (n. d.). Available at: <https://kunsht.com.ua/articles/arkhivi-ta-muzejni-kolekcii-ocifruvati-j-vryatuvati> (accessed 12.01.2024).

Надійшла до редакції 19 січня 2024 року